

Perforațiile organelor cavitare prin contuzie abdominală: particularități diagnostice și factori prognostici de deces

A.E. Nicolau¹, V. Merlan², G. Dinescu³, M. Crăciun¹, A. Kitkani¹, M. Beuran¹

¹Clinica de Chirurgie, Spitalul Clinic de Urgență București, România

²Chirurgie Generale et Digestive, CHU Mont-Godinne, Mont-Godinne, Belgia

³Chirurgie Viscerale et Obesite, CH Antibes Juan les Pins, Antibes, Franța

Rezumat

Introducere: Perforațiile organelor cavitare (POC) consecutive contuziilor abdominale (CA), deși rare, sunt dificil de diagnosticat precoce și se asociază cu o mortalitate ridicată.

Material și metodă: Pacienții cu POC operați în perioada ianuarie 2005 - ianuarie 2009 au fost analizați retrospectiv. S-au evaluat eficiența diferitelor modalități diagnostice, mortalitatea și factorii prognostici de deces.

Rezultate: Au fost 62 de pacienți cu POC operați, 14 cu contuzie abdominală izolată (CAI) și 48 politraumatizați (PLT), 9 femei, vârsta medie 41,5 ani (SD: +17,9), ISS 32,94 (SD: +15,94), 23 cu leziuni ale organelor solide (LOS) asociate. Examenul clinic a fost irelevant la 16/62 pacienți, radiografia abdominală a fost fals negativă la 30/35 pacienți, iar ecografia abdominală (ECG) la 16/60. CT a fost inițial fals negativă la 7/38 pacienți: la 4 pacienți s-a repetat și a fost pozitivă pentru POC, iar la 3 pacienți s-a efectuat o laparoscopie diagnostică. Semne directe de POC la CT au fost prezente doar la 3/38 pacienți. Laparoscopia diagnostică s-a efectuat la 7 pacienți cu suspiciune de POC, a fost pozitivă la 6 și fals negativ într-o perforație duodenală. 55 de pacienți au prezentat perforații uniorganice iar 7 perforații multiorganice. Au fost 15 decese (15,2%), cele mai multe la pacienții cu instabilitate hemo-dinamică 3/6 și asocieri lezionale: LOS 9/23, fractura de bazin (FB) 6/14, traumatism cranio-cerebral (TCC) 12/33. Analiza multivariată a evidențiat ca factori prognostici de deces amploarea ISS ($p = 0,023$) și asocierea TCC (Odds ratio = 4,95; $p = 0,017$). Vârsta, instabilitatea hemodinamică, politraumatismul, asocierea LOS, traumatismului toracic (TT), FB, fracturi ale membrelor (FM), intervalul internare-operație sub 6 ore, nu au fost confirmați ca factori prognostici de deces.

Concluzii: POC prin CA se soldează cu o mortalitate ridicată, diagnosticul precoce e dificil, repetarea CT și utilizarea selectivă a laparoscopiei la pacienții stabili hemodinamic cu clinică și imagistică echivoce sunt salutare. Factorii prognostici de deces au fost amploarea ISS și leziunile craniocerebrale asociate.

Cuvinte cheie: contuzii abdominale, perforații organe cavitare, diagnostic, laparoscopie, mortalitate

Correspondență:

Dr. A.E. Nicolau

Clinica de Chirurgie, Spitalul Clinic de Urgență, București, România

E-mail: aenicolau@gmail.com